

Motion om kartläggning och uppsökande verksamhet för personer med funktionsnedsättning som varken arbetar eller studerar

Motion av Johan Kling (C)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren

Sammanfattning av ärendet

Johan Kling (C) har väckt en motion om kommunfullmäktige där det föreslås att arbetsmarknadsnämnden, i samarbete med berörda nämnder, genomför en kartläggning av personer med funktionsnedsättning som varken arbetar eller studerar. Syftet med förslaget är att identifiera behov av stöd och insatser samt utveckla en strategi för att söka upp dessa personer och erbjuda dem stöd via stadens insatser.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd och Funktionsrätt Stockholms stad.

Stadsledningskontoret instämmer i vikten av att funktionsnedsatta som varken arbetar eller studerar får rätt stöd för att öka målgruppens möjligheter att bli självständiga och självförsörjande. Vidare framhåller stadsledningskontoret att staden erbjuder en stor mängd arbetsmarknadsinsatser som ibland är särskilt inriktade mot personer med funktionsnedsättning. Det bedrivs också ett visst uppsökande arbete för att nå målgruppen, då främst inriktat mot yngre personer.

Arbetsmarknadsnämnden anser att det redan finns god kännedom om behovet och att nämnden erbjuder flera insatser som ger goda resultat till personer med funktionsnedsättning. Vidare avstyrker nämnden förslaget om kartläggning och utökat uppsökande arbete gentemot personer med funktionsnedsättning men välkomnar utökade insatser riktade mot målgrupper som ligger inom nämndens uppdrag.

Bromma stadsdelsnämnd instämmer i vikten av att stötta personer med funktionsnedsättning till självförsörjning och en meningsfull vardag.

Järva stadsdelsnämnd vill lyfta fram att det finns upparbetade samarbeten, strategier och arbetssätt för arbetet med målgruppen, vilka översiktligt beskrivs i nämndens remissvar.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd framhåller att det för närvarande inte bedrivs något uppsökande arbete gentemot personer med funktionsnedsättning som varken arbetar eller studerar (FUVAS) som inte redan är i kontakt med socialtjänsten. Vidare anser nämnden att med införandet av den nya socialtjänstlagen, som särskilt betonar ett förebyggande och uppsökande arbetssätt, skapas nya möjligheter att nå FUVAS i ett tidigare skede.

Funktionsrätt Stockholms stad framhåller att personer med funktionsnedsättning är en heterogen grupp med olika förutsättningar. En generell strategi riskerar att misslyckas att möta de särskilda behov som finns. Därför är det särskilt viktigt att strategin utvecklas i dialog med funktionshinderrörelsen och individer med egen erfarenhet. I övrigt ser Funktionsrätt Stockholms stad positivt på motionens ambitioner.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Alla insatser som främjar inträde på arbetsmarknaden eller övergång till studier för grupper som står långt från dessa arenor är positiva. Därför har vi socialdemokrater under mandatperioden utvecklat ett systematiskt och uppsökande arbetssätt, riktat mot personer med svag arbetsmarknads- och studieförankring.

Arbetssättet är förebyggande, individanpassat och målinriktat, med syftet att motverka socialt utanförskap. Vi har valt att föra en aktiv arbetsmarknadspolitik med särskilt fokus på dessa grupper i syfte att bryta marginaliseringen av redan utsatta individer. Beslutet att föra en offensiv arbetsmarknadspolitik har vuxit fram i en tid präglad av höga levnadskostnader och tufft läge på svensk arbetsmarknad. Människor behöver framtidsstro och de som står allra längst ifrån egen försörjning måste få rätt stöd.

Personer med funktionsnedsättning som varken arbetar eller studerar är en av de samhällsgrupper som ofta har en svag koppling till arbetsmarknaden och utbildningssystemet, något som ökar risken för utanförskap. Ett minskat utanförskap gynnar både individen och samhället i stort – därför är insatser som syftar till detta av central betydelse. Det är positivt att arbetsmarknadsnämnden redan idag har ett upparbetat och strukturerat arbetssätt riktat mot prioriterade grupper, däribland personer med funktionsnedsättning som varken arbetar eller studerar.

Kombinationen av olika stöd- och arbetsmarknadsinsatser riktade mot målgruppen finns redan på plats och bidrar till att stärka möjligheterna till både arbete och studier. På stadens jobbtorg för personer med funktionsnedsättning och psykisk ohälsa arbetar jobbcoacher som erbjuder stöd för att deltagarna ska kunna hitta, få och behålla ett

arbete eller inleda studier. Arbetssättet sker i samverkan med Samordningsförbundets parter: Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Region Stockholm.

Utöver dessa grundläggande insatser har vi socialdemokrater valt att växla upp arbetet ytterligare. Under 2024 investerade vi 20 miljoner kronor i utvecklingsprojektet Lärkedjan, med målet att fler unga vuxna med intellektuell funktionsnedsättning ska komma i arbete. Genom Lärkedjan ges unga mellan 20 och 30 år möjlighet att, med rätt stöd och utbildningsinsatser, påbörja en anställning som vårdbiträde på några av stadens vård- och omsorgsboenden. Möjlighet finns också att utbilda sig till köksbiträde. Genom en riktad inkörsport till arbetsmarknaden tillvaratas personens kompetens samtidigt som välfärdens kompetensförsörjning stärks.

Som framgår har staden idag ett väl utvecklat uppsökande arbetssätt gentemot målgruppen. Det är dock viktigt att insatserna riktas rätt och att det sker utan att upplevas som stigmatiserande. Därför fokuserar vi på individanpassade insatser utifrån de personer vi når. Någon ytterligare strategi bedöms inte vara nödvändig i nuläget med tanke på att det finns en god kännedom om behovet och insatserna som erbjuds ger goda resultat. Vi har stärkt och utvecklat politiken på området och är beredda att fortsätta detta arbete i takt med att nya behov uppstår.

Bilaga

Motion om kartläggning och uppsökande verksamhet för personer med funktionsnedsättning som varken arbetar eller studerar, dnr KS 2025/385–1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 1 oktober 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att tillstyrka motionen i sin helhet
2. Att därutöver anföra följande:

Centerpartiet tackar för svaret på motionen om att utveckla en kartläggning och strategi för personer med funktionsnedsättning som varken arbetar eller studerar

(FUVAS). Det är positivt att frågan uppmärksammas, men vi anser att det krävs tydligare och mer kraftfulla åtgärder för att möta de behov som finns.

Det handlar om människor som står långt från arbetsmarknaden, som riskerar social isolering och psykisk ohälsa – och som alltför ofta faller mellan stolarna i det offentliga stödsystemet. Staden har ett ansvar att säkerställa att alla medborgare ges likvärdiga förutsättningar till deltagande i samhällslivet. Därför menar Centerpartiet att motionens förslag bör genomföras i sin helhet.

Ärendet

Johan Kling (C) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen framgår att unga personer med funktionsnedsättning ofta står långt från arbetsmarknaden och studier, vilket riskerar att leda till isolering och psykisk ohälsa. Till skillnad från unga som varken arbetar eller studera (UVAS) saknas en strategi för att specifikt nå FUVAS.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta följande:

- att arbetsmarknadsnämnden, tillsammans med berörda förvaltningar, genomför en kartläggning av personer med funktionsnedsättning som varken arbetar eller studerar, i syfte att identifiera behov av stöd och insatser.
- att arbetsmarknadsnämnden, tillsammans med berörda förvaltningar, utvecklar en strategi utifrån kartläggningen för att söka upp dessa personer och erbjuda dem hjälp via stadens insatser
- att en årlig uppföljning genomförs av hur kartläggningen och insatserna påverkat målgruppen, med fokus på ökad sysselsättning och inkludering
- att arbetsmarknadsnämnden, tillsammans med berörda förvaltningar, utreder möjligheten att skapa särskilda stödprogram för entreprenörskap och företagande för personer med funktionsnedsättning.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd och Funktionsrätt Stockholms stad.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret	5
Arbetsmarknadsnämnden	7
Bromma stadsdelsnämnd	11
Järva stadsdelsnämnd	12
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	15
Funktionsrätt Stockholms stad	16
Reservationer m.m.	18

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret instämmer i vikten av att funktionsnedsatta som varken arbetar eller studerar får rätt stöd för att öka målgruppens möjligheter att bli självständiga och självförsörjande. Rätten till arbete och försörjning är ett av nio fokusområden i stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Begreppet funktionsnedsättning är brett och omfattar fysiska, psykiska och neuropsykiatriska tillstånd som på olika sätt påverkar individens förmåga att fungera i vardagen. Det finns en stor variation i funktionsförmåga hos individer med funktionsnedsättning.

Stadens arbetsmarknadsinsatser riktar sig idag främst till personer som är aktuella inom socialtjänsten eller som själva söker kontakt med staden. Staden bedriver ett visst uppsökande arbete främst avseende unga personer som varken arbetar eller studerar, bland annat genom samarbeten med organisationer som har målgruppen som naturliga medlemmar eller klienter. Den nya socialtjänstlagen som trätt i kraft 1 juli 2025 har även ålagt socialtjänsten att bli än mer utåtriktad i sitt arbete för att kunna nå fler med behov samt förebygga att stödbehov uppstår.

Stadsledningskontoret ser en utmaning i att identifiera och kartlägga personer med funktionsnedsättning som varken arbetar eller studerar då detta riskerar att upplevas som stigmatiserande och utpekande. Vidare är information om en persons eventuella funktionsnedsättning känsliga personuppgifter som behöver en laglig grund för att hanteras och dokumenteras.

Stadsledningskontoret anser att staden i stor utsträckning bör arbeta enligt principen om universell utformning i linje med stadens Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024–2029. Universell utformning innebär att produkter, miljöer, program och tjänster utformas för att de ska kunna användas av alla i största möjliga utsträckning, utan behov av anpassning eller specialutformning.

Många av stadens arbetsmarknadsverksamheter arbetar utifrån funktion och behov snarare än diagnos. Ibland är det viktigt att veta om en person har en funktionsnedsättning, men oftast är det viktigast att veta hur behovet ser ut oavsett eventuell funktionsnedsättning. Det finns en risk att missa personer med behov av stöd om man utgår från funktionsnedsättning, till exempel i kontexter där funktionsnedsättningar är stigmatiserade av kulturella faktorer.

Arbetsmarknadsnämnden har det övergripande ansvaret för att skapa effektiva insatser för att fler stockholmare ska hitta ett arbete eller börja studera och detta sker bland annat i samverkan med stadsdelsnämnderna och Arbetsförmedlingen. Arbetsmarknadsnämnden har ett verksamhetsområde inom Jobbtorg Stockholm för personer med funktionsnedsättning och psykisk ohälsa (FoP). De är specialiserade på funktionshinderfrågor och arbetar med deltagare som tillhör LSS respektive socialpsykiatrins målgrupp. Huvudsyftet med verksamheterna inom FoP är att bistå personer ur mål-grupperna att finna, få och behålla ett arbete eller komma ut i studier. Inom FoP finns tre huvudsakliga insatser: IWork, Alfa och Bron.

För personer med funktionsnedsättning som inte omfattas av LSS så erbjuds också ett antal insatser såsom Stockholmsjobb och skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA). Arbetsmarknadsnämnden deltar också i Samstart som är ett EU-finansierat projekt med mål att öka möjligheterna för unga med funktionsnedsättning att få en bra övergång från skola till arbetsliv.

Egenföretagande kan vara ett värdefullt alternativ som främjar självbestämmande och delaktighet i arbetslivet, både för personer med och utan funktionsnedsättning. Staden har ett utbud av program för entreprenörskap och företagande och dessa bör fortsätta tillgängliggöras för alla i enlighet med inriktningen för universell utformning.

Stadsledningskontoret anser inte att utveckla separata lösningar baserat på funktionsnedsättning är rätt väg att gå då stödbehovet inom gruppen personer med funktionsnedsättning sannolikt varierar kraftigt sett till att gruppen är heterogen.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motion om kartläggning och uppsökande verksamhet för personer med funktionsnedsättning som varken arbetar eller studerar besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 juni 2025 följande.

Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Reservation av Johan Kling (C), se Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Definition av funktionsnedsättning

Motionären har inte definierat vad som menas med funktionsnedsättning. Arbetsmarknadsförvaltningen ser ett behov av att tydligare definiera målgruppen, särskilt när det gäller vilka personer som eventuellt ska kartläggas. Alla funktionsnedsatta utan varken arbete eller studier är inte aktuella för arbetsmarknadsförvaltningens insatser.

Definitionen av funktionsnedsättning är bred och innefattar en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga.¹ Funktionsnedsättningen kan vara i olika grad och påverka livet olika mycket.

I detta yttrande framhävs de målgrupper som ligger inom arbetsmarknadsförvaltningens uppdrag: KAA-ungdomar, unga upp till 29 år som varken arbetar och studerar och personer som tillhör LSS respektive socialpsykiatriens målgrupp.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på att lyfta personer med funktionsnedsättning som är i behov av stöd för att närma sig arbete eller studier. Samtidigt menar förvaltningen att man bör sträva efter insatser och lösningar som är universella för att passa alla. I stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning lyfts principen om universell utformning som innebär att produkter, miljöer, program och tjänster utformas för att de ska kunna användas av alla i största möjliga utsträckning, utan behov av anpassning eller specialutformning. Många verksamheter inom förvaltningens kärnuppdrag arbetar utifrån funktion och behov snarare än diagnos. Ibland är det viktigt att veta om en person har en funktionsnedsättning, men oftast är det viktigaste att veta hur behovet ser ut oavsett funktionsnedsättning eller inte. Det finns en risk att missa personer med behov av stöd om man utgår från funktionsnedsättning, till exempel i kontexter där funktionsnedsättningar är stigmatiserade av kulturella faktorer.

Uppsökande verksamheter inom arbetsmarknadsförvaltningen som innefattar målgruppen

I den aktuella motionen föreslås att en strategi ska utvecklas för att starta ett uppsökande arbete för att kunna stötta personer med funktionsnedsättning utan varken arbete eller studier. Arbetsmarknadsförvaltningen har ett omfattande uppsökande arbete riktat till prioriterade målgrupper där funktionsnedsatta innefattas.

Kommunens aktivitetsansvar

Inom kommunens aktivitetsansvar (KAA) som är lagstadgat arbetar förvaltningen med unga under 20 år som inte är inskrivna i gymnasiet, har hoppat av eller saknar gymnasieexamen. Verksamheterna registrerar inte funktionsnedsättning på ungdomarna men samtliga ur KAA-målgruppen erbjuds stöd när de skrivs in i KAA-registret. Många av ungdomarna har någon typ av psykosociala besvär som de behöver stöd med eller npf-diagnos. Det är också många som inte är färdigdiagnostiserade och som har fallit mellan stolarna. En av faktorerna för att unga inte klarar av sina gymnasiestudier kan vara kända och okända funktionsnedsättningar och diagnoser vilket innebär att staden sannolikt når en stor del av unga under 20 år med funktionsnedsättning inom ramen för KAA-arbetet.

Arbetsmarknadsförvaltningen har två KAA-enheter: syd och nord. Enheterna arbetar individanpassat och har samverkansstrukturer med andra aktörer, bland annat sådana som arbetar med funktionsnedsatta, för att kunna ge varje ungdom rätt stöd. Det individanpassade arbetet innebär att varje individ möts där den är och det uppsökande arbetet är utbrett. Jobbcoacher, lärare, studie- och yrkesvägledare och kuratorer kan åka hem till ungdomar, eller möta dem på platser utifrån ungdomarnas behov. Verksamheternas kurator arbetar överbyggande mot psykiatri och socialtjänsten då många hemmasittare har psykisk ohälsa och olika diagnoser. Lärarna arbetar med skolmotivation vilket är en stor tillgång för unga med olika funktionsnedsättningar som har misslyckats med skolan tidigare. Verksamheterna har nyligen initierat samarbete med BUP-projektet Fact som jobbar i team runt svårt psykiskt sjuka barn och unga. Arbetsmarknadsförvaltningen samarbetar även med Arbetsförmedlingen i

myndighetens projekt Samstart. Samstart är ett nationellt projekt med mål att öka möjligheterna för unga med funktionsnedsättning att få en bra övergång från skola till arbetsliv.

Det individbaserade arbetet innebär att man utgår från ungdomarnas behov och intressen. Det betyder att för de ungdomar som är intresserade av företagande och entreprenörskap riktas insatser och aktiviteter för att rusta dem inför det.

Unga upp till 29

Arbetsmarknadsförvaltningen har i uppdrag att nå alla unga i staden mellan 19–29 år som varken arbetar eller studerar. Det finns ingen specifik strategi för att nå personer med funktionsnedsättning men arbetet innefattar samarbeten med organisationer som jobbar med personer som har funktionsnedsättning. För att nå målgruppen initieras samarbeten med organisationer som har målgruppen som naturliga medlemmar eller klienter. I dagsläget handlar det framförallt om psykiska funktionsnedsättningar oftare än fysiska. Jobbcoacherna både informerar organisationerna om insatserna som erbjuds och är med i deras verksamheter för att träffa målgruppen.

När jobbcoacherna sökt upp unga som varken arbetar eller studerar slussas individerna vidare till andra insatser. Utmaningen ligger inte i att finna målgruppen, utan snarare i att kunna erbjuda ett nästa steg för personer med ett extra stort behov av stöd. När jobbcoacherna söker upp personer i behov av stora anpassningar för att ta sig vidare mot arbete och studier är insatserna begränsade. De verksamheter inom staden som är särskilt inriktade mot LSS och socialpsykiatri har långa väntetider.

Utöver utökning av specialiserade insatser ser förvaltningen ett behov av kompetenshöjande insatser till ordinarie jobbtorg för att fortsätta utveckla arbetet med universella lösningar och kunna erbjuda insatser till personer med stora stödbehov.

Verksamheter som specialiserar sig på personer med extra stort stödbehov

Förvaltningen har ett verksamhetsområde inom Jobbtorg Stockholm för personer med funktionsnedsättning och psykisk ohälsa (FoP). De är specialiserade på funktionshinderfrågor och arbetar med deltagare som tillhör LSS respektive socialpsykiatriens målgrupp. Huvudsyftet med verksamheterna inom FoP är att bistå personer ur målgrupperna att finna, få och behålla ett arbete eller komma ut i studier. Jobbcoacherna matchar de arbetssökandes kompetenser med arbetsgivares behov och erbjuder stöd till arbetsgivare som önskar rekrytera personer ur verksamhetens målgrupper. Inom ramen för olika projekt samarbetar FoP också med Samordningsförbundets parter, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Region Stockholm.

Inom FoP finns tre huvudsakliga insatser: IWork, Alfa och Bron. IWork är en insats som vänder sig till personer från 18–64 år som har diagnos som omfattas av LSS-lagstiftningen. Deltagarna har ofta diagnoser inom autism eller en intellektuell funktionsnedsättning. Alfa är en insats som vänder sig till personer från 18–64 år som tillhör socialpsykiatri. Deltagarna har drabbats av långvarig psykisk ohälsa och har

ofta en psykosproblematik eller schizofreni. Bron erbjuder stöd och coachning till unga vuxna att gå från anpassad gymnasieskola till arbete och fortsatta studier. Deltagarna har en intellektuell funktionsnedsättning och enheten träffar alla elever som går sista året på anpassad gymnasieskola.

På FoP finns också några projekt som vänder sig till olika grupper av personer med funktionsnedsättning eller beroendeproblematik. Projekt Lärkedjan erbjuder arbetsplatsförlagt lärande i syfte att få personer som har en intellektuell funktionsnedsättning att klara av kunskapskriterierna i yrkesutbildningarna vårdbiträde alternativt köksbiträde.

Projektet Integrering av IPS i psykosvården är placerade på fem av sju psykosmottagningar i staden. Syftet är att så tidigt som möjligt föra arbete och studier på tal med patienter inskrivna på mottagningarna samt erbjuda möjlighet till arbetslivsinriktad rehabilitering i form av IPS. Projektet ses som uppsökarverksamhet då det befinner sig där vuxna med psykosproblematik finns. IPS projektet fyller upp alla sina platser och behovet av verksamheten är större än vad projektet i dagsläget kan möta. Vidare finns det utmaningar med överlämningar från projektet då det är långa kötider till FoP:s ordinarie verksamheter. Om uppsökandedelen ska utökas behöver det säkerställas att det finns enheter som kan ta emot de personer man möter i behov av stöd.

Även de ordinarie verksamheterna på FoP upplever utmaningar med en stor efterfrågan på verksamhetens insatser. När verksamhetsområdets insatser först blev biståndsbedömda gick man ut brett med informationsarbete om verksamhetens insatser. Utfallet blev ett mycket högt tryck på verksamheten med en högre efterfrågan än vad enheterna hade kapacitet att möta. Därmed har man minskat på informationsspridningen.

I dagsläget genomförs viss informationsspridning i forum där personer med funktionsnedsättning befinner sig eller finns representerade: på funktionshindersråd, funktionshinderorganisationer, brukardagen, branschdagar m.fl. Verksamheten har även anställt en ambassadör från målgruppen som fungerar som en länk mellan FoP och tänkbara deltagare. Jobbcoacherna på FoP har även ett samarbete med aktörer inom daglig verksamhet. Alla personer på daglig verksamhet som vill kan få tillgång till en jobbcoach. Andelen som vill ha en coach är dock låg, av ca 3200 personer i staden som har daglig verksamhet arbetar jobbcoacherna med ca 20 personer. Här ser förvaltningen en risk för inlåsningseffekter och behov av riktade insatser för att fler från daglig verksamhet får möjlighet att närma sig arbete och studier. Inte minst när det gäller unga personer är insatser som breddar framtidsutsikterna viktiga att fortsätta prioritera och vidareutveckla för att målgruppen inte ska fastna i ett livslångt deltagande i daglig verksamhet.

Om kartläggning

Gällande kartläggning av målgruppen ser arbetsmarknadsförvaltningen flera svårigheter. Motionären har inte specificerat hur en kartläggning förväntas gå till.

En persons eventuella funktionsnedsättning klassas som känsliga uppgifter. Ska en kartläggning ske på individnivå måste en utredning genomföras för att ta reda på om vi kan behandla denna typ av uppgifter. Det handlar bland annat om att se vilken laglig grund vi har att ge olika insatser.

Ett annat tillvägagångssätt att kartlägga funktionsnedsättning är att fråga till exempel intresseorganisationer om deras bild på aggregerad nivå. Då undviker man insamling av känsliga uppgifter men riskerar att missa de personer som inte finns inom intresseorganisationernas kännedom.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen välkomnar en fortsatt satsning på målgrupper som är i behov av stöd för att närma sig arbete eller studier. Den generella målgruppen personer med funktionsnedsättning är dock väldigt bred och skulle behöva definieras ytterligare. Förvaltningen ställer sig frågande till om kartläggning och utökat uppsökande arbete bör prioriteras framför att utöka befintliga insatser.

Motionären skriver att en kartläggning av personer med funktionsnedsättning bör göras i syfte att identifiera behov av stöd och insatser. Arbetsmarknadsförvaltningen anser att det redan finns god kännedom om behovet och att förvaltningen erbjuder flera insatser som ger goda resultat till personer med funktionsnedsättning. Befintliga verksamheter hinner dock inte möta upp behovet i tillräckligt hög takt. Målgruppen har växt inom förvaltningen de senaste åren vilket innebär att det saknas kapacitet att ta emot alla och kö uppstår. Arbetsmarknadsförvaltningen anser att om man ska utöka det uppsökande arbetet måste även insatserna utökas. Detta kan ske bland annat genom riktade uppdrag till kärnverksamheten på jobbtorg eller genom att utöka FoP.

Arbetsmarknadsförvaltningen avstyrker förslaget om kartläggning och utökat uppsökande arbete gentemot personer med funktionsnedsättning men välkomnar utökade insatser riktade mot målgrupper som ligger inom förvaltningens uppdrag.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 augusti 2025 följande.

1. Nämnden antar yttrandet i detta tjänsteutlåtande som sitt eget och överlämnar det som svar på remissen.
2. Nämnden beslutar att ärendet justeras omedelbart

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 juli 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen instämmer i vikten av att stötta personer med funktionsnedsättning till självförsörjning och en meningsfull vardag. Nedan följer förvaltningens bedömning av de två huvudsakliga förslagen i motionen.

Kartläggning av FUVAS samt ny strategi

Det finns en stor variation i funktionsförmåga hos målgrupperna inom funktionshinderområdet. En del är högpresterande på ordinarie arbetsplatser, en del behöver stöd att upprätthålla en meningsfull vardag genom sinnesstimulering (t.ex. beröring, ljud och ljusstimulering) medan andra har en samsjuklighet och lever i hemlöshet.

Stadsdelsförvaltningarna har som huvudsakligt ansvarig för socialtjänsten det yttersta ansvaret att människor får det stöd och hjälp de behöver för att uppnå en skälig levnadsnivå och ansvarar även för insatser enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

För att enskild ska erhålla rätt stöd behöver de i grunden ansöka om detta själv, eller få hjälp att ansöka. Förvaltningen kan även inleda utredning om stöd ifall oro uttryckts för en person. Vidare bedriver förvaltningen utåtriktat arbete för att nå personer i behov av stöd, exempelvis genom öppna verksamheter och uppsökande aktiviteter. Den nya socialtjänstlagen som trätt i kraft 1 juli 2025 har även ålagt socialtjänsten att bli än mer utåtriktad i sitt arbete för att kunna nå fler med behov samt förebygga att stödbehov uppstår.

Förvaltningen är positiv till allt kunskapsunderlag som underlättar att utveckla verksamheten för att bättre nå målgrupper i behov av stöd. Dock görs bedömningen att analysen inte bör avgränsas till ett perspektiv om hur målgruppen enbart ska ges stöd till arbete eller studier, utan snarare hur enskilds samtliga behov ska säkerställas. Utifrån den nya socialtjänstlagen är detta ett prioriterat utvecklingsarbete för stadsdelsförvaltningarna, socialförvaltningen samt äldreförvaltningen.

Relaterat till arbete och studier inom funktionshinderområdet bedöms det mer angeläget att kartlägga hur stadens insatser kan vidareutvecklas för att fler personer med funktionsnedsättning ska nå självförsörjning genom dessa.

Stödprogram för entreprenörskap och företagande för personer med funktionsnedsättning

Som tidigare nämnts finns det en stor variation i funktionsförmåga hos personer inom funktionshinderområdet. Arbete i form av entreprenörskap och företagande ställer i normalfallet högre krav på individen, och innebär högre risker, än andra typer av sysselsättningar för att nå en skälig inkomstnivå.

Förvaltningen bedömer att stödprogram för entreprenörskap och företagande med en speciell inriktning mot personer med funktionsnedsättning inte är en prioriterad insats för att fler i målgruppen ska nå sysselsättning eller självförsörjning.

Det bör dock säkerställas att eventuella aktuella stödprogram som staden tillhandahåller inom entreprenörskap och företagande arbetar utifrån kravet om universell utformning. Detta för att personer med funktionsnedsättning i största mån ska kunna delta i stödprogrammet vid intresse.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2025 följande.

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Patrick Amofah (C), se Reservationer m.m.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 18 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Järva stadsdelsförvaltning instämmer om vikten av att funktionsnedsatta unga som varken arbetar eller studerar får rätt stöd för att öka målgruppens möjligheter att bli självständiga och självförsörjande. Det är arbetsmarknadsförvaltningen som har det övergripande ansvaret för ska skapa effektiva insatser för att fler stockholmare ska hitta ett arbete eller börja studera. Järva stadsdelsförvaltning har ett nära samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen gällande målgruppen. Exempel på samarbete är kompetensverkstan, Unga kraft Järva och IWork. Fokus är på det uppsökande och motiverande arbetet.

Kartläggning av målgrupp och strategi för det uppsökande arbetet

Förvaltningen vill uppmärksamma att FUVAS är en heterogen målgrupp, vilket kan försvåra en kartläggning av målgruppen. I det här sammanhanget kan det nämnas att förvaltningen skulle se positivt på om det skulle skapas systemstöd för att på ett effektivt och tillförlitligt sätt ta fram uppgifter avseende målgruppen. Exempelvis har förvaltningen genom den befintliga UVAS sammanställningen i dagsläget begränsade möjligheter att få fram uppgifter över individer som saknar sysselsättning och som har diagnosen intellektuell funktionsnedsättning eller andra funktionsnedsättningar. En stadsövergripande kartläggning och strategi för att söka upp målgruppen och erbjuda hjälp via stadens insatser skulle behöva ta hänsyn till såväl målgruppens olika behov som stadsdelsförvaltningarnas lokala förutsättningar.

Förvaltningen vill lyfta fram att det finns upparbetade samarbeten, strategier och arbetssätt för arbetet med målgruppen, vilka översiktligt beskrivs nedan.

Förvaltningens arbete gentemot elever på anpassad gymnasieskola

Anpassad gymnasieskola (tidigare gymnasiesärskola) riktar sig till elever med en intellektuell funktionsnedsättning. Järva stadsdelsförvaltning samarbetar med utbildningsförvaltningen och de anpassade gymnasieskolor som har elever som är mentalsskrivna i Järva. I kontakt med skolorna har handläggarna i samarbete med de anpassade skolorna uppdrag att ge information om de valmöjligheter som finns när det kommer till daglig verksamhet och arbetsinriktad verksamhet och det individuella stöd som går att få via IWork (se nedan) efter gymnasieexamen. Handläggarna har vanligtvis dessa möten under våren för att kunna informera om de stödinsatser som finns.

Genom arbetsmarknadsförvaltningens insats Bron arbetar vissa anpassade skolor, exempelvis Spånga gymnasium, med utökat stöd till elever under skolgången med

fokus på arbetspraktik. Detta görs genom att erbjuda individuellt stöd. Under gymnasieperioden kan eleverna söka stöd för denna insats utan biståndsbeslut via stadsdelsförvaltningen. Efter gymnasieexamen kan eleverna välja att söka ett liknande individuellt utformat stöd som de erhöll under gymnasiet, nu riktat mot arbete eller studier. Det utökade stödet kan beviljas genom ett LSS-biståndsbeslut där den före detta eleven kan få individuell hjälp enligt IPS (Individual Placement and Support) modellen genom verksamheten IWork som organiseras under arbetsmarknadsförvaltningen.

De elever som inte väljer daglig verksamhet eller att söka stöd via IWork väljer många gånger att söka arbete på egen hand eller söker stöd via Arbetsförmedlingens insatser, ibland genom särskild stödperson för introduktions- och uppföljningsstöd – SIUS konsulenter.

Förvaltningens LSS-insatser

Förvaltningens LSS-insatser (Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade) beviljas till personer som själva, eller med hjälp av anhöriga eller andra aktörer, ansöker om stöd. Detta innebär att förvaltningen i hög grad når de personer som redan har en viss medvetenhet om sina rättigheter och behov av stöd, exempelvis via anpassad gymnasieskola. Personer med intellektuell funktionsnedsättning kan ha rätt till insatsen daglig verksamhet. Insatsen avser att ge meningsfull sysselsättning för personer med en funktionsnedsättning som innebär att de inte kan stå till den öppna arbetsmarknadens förfogande.

Förvaltningen har i enlighet med motionen begränsade möjligheter att identifiera och nå dem som av olika anledningar inte själva söker hjälp om LSS när de lämnat den anpassade gymnasieskolan eller får en diagnos efter 20 år. Flera av dessa invånare bedömer dock förvaltningen kan nås via *kompetensverkstan* och projektet *Ung kraft Järva*.

Kompetensverkstan och aktiv fritid Järva

Många personer med olika typer av funktionsnedsättning bedöms finnas inom UVAS-gruppen. Det kan exempelvis handla om unga med odiagnostiserade eller lindriga funktionsnedsättningar som inte omfattas av LSS, men ändå har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Kompetensverkstan i Järva stadsdelsförvaltning är en verksamhet som syftar till att stödja UVAS-gruppen i åldern 19–29. Verksamheten är ett samarbete mellan stadsdelsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen. Arbetet bedrivs både uppsökande och motiverande. Genom samarbetet med arbetsmarknadsförvaltningen och dess specialister i form av jobbcoacher, studievägledare och andra professioner erbjuds individanpassat stöd för att vägleda unga mot sysselsättning, utbildning eller andra arbetsmarknadsinsatser.

Förvaltningens ESF-projekt *Ung kraft Järva* (2024-04-22 till 2027- 04-21) som stöttar unga vuxna 18–29 år i Husby, Rinkeby och Tensta mot arbete och studier är också en del av de insatser som finns inom förvaltningens ram för att stödja UVAS-gruppen. Projektet prioriterar bland annat invånare med psykisk ohälsa och/eller

nedsatt funktionsförmåga. Projektet fungerar som en sluss till etablerade insatser som exempelvis Kompetensverkstan och andra insatser som individen behöver för att ta steget vidare i sin egen utveckling. En viktig del i projektet är att utveckla nya arbetssätt och metoder för att arbeta med målgruppen (som i motionen benämns FUVAS) samt öka kompetens om den i förvaltningen.

Särskilda stödprogram avseende företagande och entreprenörskap för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningen är tveksam till motionens förslag om att utreda möjligheten att skapa särskilda stödprogram för entreprenörskap och företagande för personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen anser att staden sammantaget har ett stort utbud av program för entreprenörskap och företagande och att dessa istället ska fortsätta tillgängliggöras för alla i enlighet med inriktningen för universell design och i linje med stadens Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024–2029 istället för att utveckla separata lösningar baserat på funktionsnedsättning.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2025 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 20 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer med att förslaget kan bidra till ett viktigt steg mot att säkerställa att personer med funktionsnedsättning får likvärdiga möjligheter till delaktighet i samhälle, arbete och utbildning. Förslaget bidrar till att minska social isolering och psykisk ohälsa genom att skapa meningsfull sysselsättning. Förslaget bidrar till att komplettera ett område som hittills varit otillräckligt uppmärksammat och där insatserna behöver stärkas för båda grupperna,

Förvaltningen ser en utmaning i att identifiera individer inom FUVAS-gruppen, då detta riskerar att upplevas som stigmatiserande och utpekande. För närvarande bedrivs inget uppsökande arbete gentemot FUVAS som inte redan är i kontakt med socialtjänsten. Förvaltningens insatser riktar sig i dagsläget till personer som är aktuella inom socialtjänsten, där man arbetar motiverande och informerar om möjligheter som till exempel daglig verksamhet, eller hänvisar vidare till Arbetsförmedlingen eller andra arbetsmarknadsinsatser. Med införandet av den nya socialtjänstlagen, som bland annat betonar ett mer förebyggande och uppsökande arbetssätt, skapas nya möjligheter att nå FUVAS i ett tidigare skede. Att identifiera

individer är ett första steg, men utan tillräckliga anpassade arbetsmarknadsåtgärder, utbildningar eller dagliga verksamheter riskerar insatserna att inte leda vidare trots goda ambitioner.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen har inte funnit att förslaget har någon påverkan utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Förslaget anses påverka män och kvinnor på samma sätt.

Funktionsrätt Stockholms stad

Funktionsrätt Stockholms stads yttrande daterat den 26 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Ställningstaganden

Funktionsrätt Stockholms stad har läst och utvärderat remissen utifrån de konsekvenser och resultat vi tror kan följa.

Kartläggningen

Kartläggningen av personer med funktionsnedsättning som varken arbetar eller studerar måste genomföras med respekt för individens integritet för att undvika att den blir ytterligare en markering av utanförskap.

Vidare är det avgörande att kartläggningen följs av en tydlig och långsiktig strategi för uppsökande verksamhet och samordning mellan arbetsmarknadsinsatser, utbildning och till exempel daglig verksamhet. Hänsyn behöver tas till individers förutsättningar och önskemål.

Viktigt att ha med sig är att målgruppen kan vara svåra att nå på grund av social isolering och ibland sakna kontakt med offentliga institutioner. En kartläggning kan därför bli en resurskrävande och långdragen process där enbart identifiering inte leder till hjälp utan måste följas upp av robusta och långsiktiga insatser. Det åligger Stockholms stad att genomföra sådana.

Befintliga system

Motionens att-satser lägger mycket fokus på stöd och insatser för målgruppen, vilket så klart är bra. Men det skulle vara bra om kartläggningen också får mandat att identifiera brister i befintliga system och var man faller mellan stolarna. Går det att täppa till gliporna? Vi menar att man inte enbart behöver utöka insatserna utan faktiskt se vad som gått fel och hur det kan förebyggas. Skulle det ha gått att förhindra? Finns det erfarenheter hos målgruppen som hindrar att få ett jobb eller utbilda sig? Här är tydlighet kring de ekonomiska stöden avgörande. Det handlar till syvende och sist om ett förtroendekapital som måste byggas upp och verka varaktigt.

Företagande

Vi välkomnar också förslaget om att utreda särskilda stödprogram för

entreprenörskap och företagande. Egenföretagande kan vara ett värdefullt alternativ som främjar självbestämmande och delaktighet i arbetslivet, förutsatt att rätt stödfunktioner finns på plats. Det får dock inte resultera i att man tvingas starta företag för att man inte får rätt förutsättningar på arbetsmarknaden.

Samverkan

Något som däremot saknas i att-satserna är samverkan. Det borde uttryckligen i strategiuppdraget finnas ett åläggande att samverka med funktionsrättsrörelsen. Det kan till exempel vara i form av en referensgrupp eller avstämningar med funktionshinderrådet. Mycket kunskap finns redan i våra led om var problemen uppstår, men också många förslag på vad som behöver göras för att lösa dessa. Personer med funktionsnedsättning är en heterogen grupp med olika förutsättningar. En generell strategi riskerar att misslyckas att möta de särskilda behov som finns. Vi betonar därför vikten av att strategin utvecklas i dialog med funktionshinderrörelsen och individer med egen erfarenhet.

Avslutningsvis ser Funktionsrätt Stockholms stad positivt på motionens ambitioner och uppmanar kommunfullmäktige att anta att-satserna.

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation av Johan Kling (C)

1. Att motionen bifalles i sin helhet
2. Att därutöver anföras följande

Centerpartiet tackar förvaltningen för svaret på motionen om att utveckla en kartläggning och strategi för personer med funktionsnedsättning som varken arbetar eller studerar (FUVAS).

Det är positivt att frågan uppmärksammas, men vi anser att det krävs tydligare och mer kraftfulla åtgärder för att möta de behov som finns. Det handlar om människor som står långt från arbetsmarknaden, som riskerar social isolering och psykisk ohälsa – och som alltför ofta faller mellan stolarna i det offentliga stödsystemet.

Staden har ett ansvar att säkerställa att alla medborgare ges likvärdiga förutsättningar till deltagande i samhällslivet. Därför menar Centerpartiet att motionens förslag bör genomföras i sin helhet

Järva stadsdelsnämnd

Reservation av Patrick Amofah (C)

1. Att motionen bifalles i sin helhet.
2. Att därutöver anföras följande

Centerpartiet tackar stadsdelsförvaltningen för svaret på motionen om att utveckla en kartläggning och strategi för personer med funktionsnedsättning som varken arbetar eller studerar (FUVAS). Det är positivt att frågan uppmärksammas, men vi anser att det krävs tydligare och mer kraftfulla åtgärder för att möta de behov som finns. Det handlar om människor som står långt från arbetsmarknaden, som riskerar social isolering och psykisk ohälsa – och som alltför ofta faller mellan stolarna i det offentliga stödsystemet.

Staden har ett ansvar att säkerställa att alla medborgare ges likvärdiga förutsättningar till deltagande i samhällslivet. Därför menar Centerpartiet att motionens förslag bör genomföras i sin helhet.